

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 73/2010

2010 m. sausio 26 d.

kuriuo nustatomi bendro Europos dangaus oro navigacijos duomenų ir informacijos kokybės reikalavimai

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 552/2004 dėl Europos oro eismo valdymo tinklo sąveikos (Sąveikos reglamentas) ⁽¹⁾, ypač į jo 3 straipsnio 5 dalį,atsižvelgdama į 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 549/2004, nustatantį bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą (Pagrindų reglamentas) ⁽²⁾, ypač į jo 8 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

(1) Saugai užtikrinti ir naujoms Europos oro eismo valdymo tinklo (toliau – EOEVT) veiklos koncepcijoms palaikyti reikalingi atitinkamos kokybės oro navigacijos duomenys ir informacija.

(2) Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija (toliau – ICAO) nustatė oro navigacijos duomenų ir informacijos kokybės, t. y. tikslumo, skiriamosios gebos ir vientisumo reikalavimus, kuriuos turėtų atitikti EOEVT apdorjami oro navigacijos duomenys ir informacija.

(3) Laikoma, kad tie ICAO reikalavimai sudaro pakankamą dabartinių duomenų kokybės reikalavimų pagrindą, tačiau yra žinomų trūkumų, ypač susijusių prietaisų palaikymu ateityje, kuriuos reikėtų pašalinti.

(4) Duomenų kokybės reikalavimai turėtų būti pagrįsti Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos (toliau – Čikagos konvencija) 15 priedo nuostatomis. Nuorodos į Čikagos konvencijos 15 priede išdėstytas nuostatas neturėtų būti automatiškai laikomos nuorodomis ir į Čikagos konvencijos 4 priedą ar kitus Čikagos konvencijos priedus.

(5) Dabartinės padėties analizė parodė, kad EOEVT oro navigacijos duomenys ir informacija ne visada atitinka kokybės reikalavimus, ypač tikslumo ir vientisumo reikalavimus.

(6) Oro navigacijos duomenų apdorojimo grandinėje dalis veiksmų vis dar atliekama rankomis popieriuje, taigi yra daug galimybių padaryti klaidų ir pabloginti duomenų kokybę. Todėl reikėtų imtis priemonių padėčiai pagerinti.

(7) Pagal Reglamento (EB) Nr. 549/2004 8 straipsnio 1 dalį Eurokontrolė įgaliota parengti reikalavimus, kuriais būtų papildytos ir sutvirtintos Čikagos konvencijos 15 priedo nuostatos siekiant užtikrinti tinkamą oro navigacijos informacijos kokybę. Šis reglamentas pagrįstas pagal įgaliojimą pateikta 2007 m. spalio 16 d. ataskaita.

(8) Pagal Reglamento (EB) Nr. 552/2004 reikalavimus oro navigacijos informacija turėtų būti teikiama palaipsniui pereinant prie jos teikimo elektronine forma, pagrįsto bendrai sutartu ir standartizuotu duomenų rinkiniu. Galiausiai šie reikalavimai turėtų būti taikomi visiems šio reglamento taikymo sritį atitinkantiems oro navigacijos duomenims ir informacijai.

(9) Šis reglamentas neturėtų būti taikomas karinėms operacijoms ir mokymui, kaip nurodyta Reglamento (EB) Nr. 549/2004 1 straipsnio 2 dalyje.

(10) Svarbi oro navigacijos duomenų proceso dalis yra karinių organizacijų teikiama oro navigacijos informacija, skirta naudoti vykdant bendrojo oro eismo skrydžius; valstybės narės turėtų užtikrinti, kad šių duomenų kokybė atitiktų numatytą jų paskirtį.

(11) Duomenų kokybei užtikrinti svarbu laiku pateikti ir paskelbti naujus arba pakeistus oro navigacijos duomenis ir informaciją pagal ICAO ir valstybių narių nustatytus pataisų ir atnaujinimo ciklų reikalavimus.

(12) Valstybės narės turėtų veiksmingai valdyti ir kontroliuoti visus oro navigacijos duomenų ir informacijos rengimo veiksmus, kad būtų užtikrinta duomenų kokybė, atitinkanti numatytą jų paskirtį.

⁽¹⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 26.⁽²⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 1.

- (13) Saugiam, sklandžiam ir veiksmingam EOEVT veikimui užtikrinti duomenų rengėjų naudojamos sudedamosios dalys ir procedūros turi būti sąveikos su oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjų naudojamomis sistemomis, jų sudedamosiomis dalimis ir procedūromis.
- (14) Siekiant išlaikyti arba pagerinti dabartinį skrydžių saugos lygį valstybės narės turėtų būti paragintos užtikrinti, kad suinteresuotosios šalys atliktų saugos vertinimą, įskaitant pavojaus nustatymo, rizikos vertinimo ir jų sumažinimo procesus. Siekiant tuos procesus darniai įdiegti sistemose, kurioms taikomas šis reglamentas, reikia nustatyti specialius saugos reikalavimus, taikytinus kartu su visais sąveikos ir eksploataciniais reikalavimais.
- (15) Pagal Reglamento (EB) Nr. 552/2004 3 straipsnio 3 dalies d punktą sąveikos įgyvendinimo taisyklėse turėtų būti nustatytos specialios atitikties įvertinimo procedūros, taikytinos vertinant sudedamųjų dalių atitiktį arba nustatant tų dalių tinkamumą naudoti ir tikrinant sistemas.
- (16) Šio reglamento nuostatos turi poveikį įvairiems subjektams. Todėl jame reikėtų atsižvelgti į šių subjektų individualias galimybes ir dalyvavimą duomenų grandinėje, kad būtų galima užtikrinti laipsnišką nuostatų taikymą reikiamai duomenų kokybei pasiekti.
- (17) Šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Bendro dangaus komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomi oro navigacijos duomenų ir informacijos kokybės, t. y. tikslumo, skiriamosios gebos ir vientisumo, reikalavimai.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas visoms Europos oro eismo valdymo tinklo (EOEVT) sistemoms, jų sudedamosioms dalims ir procedūroms, susijusioms su oro navigacijos duomenų ir informacijos rengimu, saugojimu, tvarkymu, apdorojimu, perdavimu ir platinimu.

Jis taikomas šiems oro navigacijos duomenims ir informacijai:

- valstybių narių teikiamą 3 straipsnio 7 dalyje apibrėžtą bendrą oro navigacijos informacijos kompleksą, išskyrus oro navigacijos informacijos aplinkraščius;
- elektroninius klūčių duomenis arba jų elementus, jei valstybės narės juos pateikia;
- elektroninius vietovės reljefo duomenis arba jų elementus, jei valstybės narės juos pateikia;
- aerodromo kartografinius duomenis, jei valstybės narės juos pateikia.

2. Šis reglamentas taikomas šiems subjektams:

- oro navigacijos paslaugų teikėjams;
- aerodromų ir sraigtasparnių aikštelių, kurių skrydžių pagal prietaisus taisyklių (IFR) arba specialiųjų vizualiųjų skrydžių taisyklių (VFR) procedūros paskelbtos nacionaliniuose oro navigacijos informaciniuose rinkiniuose, naudotojams;
- viešiesiems ar privatiesiems subjektams, pagal šį reglamentą teikiantiems:
  - apžvalgos duomenų rengimo ir teikimo paslaugas;
  - procedūrų planavimo paslaugas;
  - elektroninius vietovės reljefo duomenis;
  - elektroninius klūčių duomenis.

3. Šis reglamentas taikomas iki to momento, kai oro navigacijos paslaugų teikėjas oro navigacijos duomenis ir (arba) informaciją pateikia kitam numatytam naudotojui.

Jei platinama naudojant fizines priemones, šis reglamentas taikomas iki to momento, nuo kurio oro navigacijos duomenys ir (arba) informacija yra pateikti už fizinio platinimo paslaugą atsakingai organizacijai.

Jei platinama automatiškai naudojant tiesioginį elektroninį ryšį tarp oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjo ir oro navigacijos duomenis ir (arba) informaciją priimančio subjekto, šis reglamentas taikomas:

- iki momento, nuo kurio kitas numatytas naudotojas gali gauti oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjo laikomus oro navigacijos duomenis ir (arba) informaciją; arba
- iki momento, nuo kurio oro navigacijos duomenys ir (arba) informacija yra oro navigacijos paslaugų teikėjo pristatyti į kito numatyto naudotojo sistemą.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente taikomos Reglamento (EB) Nr. 549/2004 2 straipsnyje pateiktos apibrėžtys. Taip pat taikomos šios apibrėžtys:

1. „oro navigacijos duomenys“ – oro navigacijos faktai, sąvokos ar nurodymai, pateikti formalizuotu, tinkamu perduoti, interpretuoti ar apdoroti pavidalu;
2. „oro navigacijos informacija“ – kaupiant, analizuojant ir formuojant oro navigacijos duomenis gauta informacija;
3. „duomenų kokybė“ – pasiklovimo, kad duomenys atitinka duomenų naudotojo keliamus tikslumo, skiriamosios gebos ir vientisumo reikalavimus, lygis;
4. „tikslumas“ – apskaičiuotos arba išmatuotos vertės ir tikrosios vertės atitikimo lygis;
5. „skiriama geba“ – vienetų arba skaitmenų, kuriais išreiškiama ir naudojama išmatuota arba apskaičiuota vertė, skaičius;
6. „vientisumas“ – užtikrinimo, kad duomenų vienetas ir jo vertė nebuvo prarasti arba pakeisti nuo duomenų parengimo arba leisto pakeitimo, lygis;
7. „bendras oro navigacijos informacijos komplektas“ (toliau – IAI) – rinkinys, sudarytas iš šių elementų:
  - a) oro navigacijos informacinių rinkinių (toliau – AIP), įskaitant pataisas;
  - b) AIP papildymų;
  - c) NOTAM, kaip apibrėžta 17 punkte, ir prieš skrydį teikiamos informacijos biuletenių;
  - d) oro navigacijos informacijos aplinkraščių; ir
  - e) patikrinimo sąrašų ir galiojančių NOTAM sąrašų;
8. „kliūčių duomenys“ – duomenys apie visus nejudamus (laikinosius bei nuolatinius) ir judamus objektus ar jų dalis, esančius orlaiviui ant žemės judėti skirtoje zonoje arba kyšančius virš skrendančiam orlaiviui apsaugoti skirto paviršiaus;
9. „vietovės reljefo duomenys“ – duomenys apie vietovės paviršiaus gamtinius požymius, t. y. kalnus, kalvas, kalvagūbrius, slėnius, vandens telkinius, ilgalaikį ledą ir sniegą, bet ne apie kliūtis;
10. „aerodromo kartografiniai duomenys“ – informacija apie standartinius aerodromo požymius nustatytoje zonoje, įskaitant geografinius ir erdvinius duomenis bei metaduomenis;
11. „apžvalgos duomenys“ – geografiniai ir erdviniai duomenys, gauti matuojant arba atliekant apžiūrą;
12. „procedūros planas“ – oro navigacijos duomenų ir konkrečių skrydžio nurodymų derinys atvykimo ir (arba) išvykimo pagal prietaisus procedūroms, kuriomis užtikrinamas tinkamas skrydžio saugos lygis, apibrėžti;
13. „oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjas“ – tai už oro navigacijos informacijos paslaugų teikimą atsakinga organizacija, sertifikuota pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 2096/2005 ⁽¹⁾ reikalavimus;
14. „kitas numatytas naudotojas“ – subjektas, gaunantis oro navigacijos informaciją iš oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjo;
15. „tiesioginis elektroninis ryšys“ – skaitmeninis kompiuterių sistemų ryšys, kuriuo jos gali automatiškai keistis duomenimis;
16. „duomenų vienetas“ – pavienis viso duomenų rinkinio elementas, kuriam suteikiama jo esamą būseną apibrėžianti vertė;
17. „NOTAM“ – telekomunikacijų priemonėmis platinamas pranešimas, kuriame pateikiama informacija apie oro navigacijos įrenginių, paslaugų, procedūrų ar pavojų atsiradimą, jų būklę ar pasikeitimus, kurią būtina laiku žinoti su skrydžių operacijomis susijusiam personalui;
18. „skaitmeninis NOTAM“ – duomenų rinkinys, kuriame NOTAM informacija pateikiama struktūruota forma, kurią automatinė kompiuterių sistema gali visiškai tiksliai interpretuoti be žmogaus pagalbos;
19. „duomenų rengėjas“ – už duomenų rengimą atsakingas subjektas;
20. „duomenų rengimas“ – naujo duomenų vieneto ir su juo susijusios vertės kūrimas, esamo duomenų vieneto vertės keitimas arba esamo duomenų vieneto šalinimas;
21. „galiojimo laikotarpis“ – laikotarpis nuo oro navigacijos informacijos paskelbimo datos ir laiko iki datos ir laiko, kai ta informacija nustoja galioti;
22. „duomenų patvirtinimas“ – procesas, kuriuo užtikrinama, kad duomenys atitiktų nustatytos taikymo srities arba numatytos paskirties reikalavimus;

⁽¹⁾ OL L 335, 2005 12 21, p. 13.

23. „duomenų patikrinimas“ – oro navigacijos duomenų proceso rezultatų įvertinimas tikslumui ir nuoseklumui pagal įvesties duomenis ir šiame procese taikomus duomenų standartus, taisykles ir susitarimus užtikrinti;
24. „kritiniai duomenys“ – duomenys, kurių vientisumo lygis atitinka Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos (toliau – Čikagos konvencija) 15 priedo 3 skyriaus 3.2 skirsnio 3.2.8 punkto a papunktyje apibrėžtą lygį;
25. „svarbūs duomenys“ – duomenys, kurių vientisumo lygis atitinka Čikagos konvencijos 15 priedo 3 skyriaus 3.2 skirsnio 3.2.8 punkto b papunktyje apibrėžtą lygį.

II SKYRIUS

SĄVEIKOS IR EKSPLOATACINIAI REIKALAVIMAI

4 straipsnis

Duomenų rinkinys

Oro navigacijos duomenis ir informaciją 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai pateikia pagal I priede nustatytą duomenų rinkinio specifikaciją.

5 straipsnis

Duomenų mainai

1. 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai užtikrina, kad 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytais oro navigacijos duomenimis ir informacija būtų keičiamasi tiesioginiu elektroniniu ryšiu.
2. Oro navigacijos paslaugų teikėjai užtikrina, kad visais 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytais oro navigacijos duomenimis ir informacija būtų keičiamasi laikantis II priede nustatytų duomenų mainų formato reikalavimų.
3. Valstybės narės gali neįtraukti skaitmeninio NOTAM į 2 dalyje nurodytą duomenų mainų formatą.
4. Oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjai užtikrina, kad visi valstybės narės AIP, AIP pataisose ir AIP papildymuose pateikiami oro navigacijos duomenys ir informacija būtų prieinami kitam numatytam naudotojui, laikydamiesi bent šių reikalavimų:
  - a) III priedo 4 ir 8 punktuose nurodytais ICAO standartais nustatytų paskelbimo reikalavimų;
  - b) taip, kad dokumentų turinį ir formą turi būti galima tiesiogiai skaityti kompiuterio ekrane; ir
  - c) II priede nustatytų duomenų mainų formato reikalavimų.

6 straipsnis

Duomenų kokybė

1. Valstybės narės užtikrina, kad jų oro navigacijos paslaugų teikėjai laikytųsi IV priedo A dalyje nustatytų duomenų kokybės reikalavimų.
2. Teikdami oro navigacijos duomenis ir (arba) informaciją, 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai privalo laikytis IV priedo B dalyje nustatytų įrodymų pateikimo reikalavimų.
3. 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai sudaro oficialius keitimosi oro navigacijos duomenimis ir (arba) informacija susitarimus, atitinkančius IV priedo C dalyje nustatytus reikalavimus.
4. Rengdami duomenis, 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai privalo laikytis IV priedo D dalyje nustatytų duomenų rengimo reikalavimų.
5. Oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjai užtikrina, kad 2 straipsnio 2 dalyje nepaminėtų duomenų rengėjų pateikti oro navigacijos duomenys ir informacija būtų prieinami kitam numatytam naudotojui ir atitiktų kokybės reikalavimus pagal numatytą tų duomenų ar informacijos paskirtį.
6. Kai 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai yra atsakingi už oficialų prašymą parengti duomenis, jie užtikrina, kad:
  - a) duomenys būtų rengiami, keičiami arba šalinami laikantis jų pateiktų nurodymų;
  - b) nepažeidžiant IV priedo C dalies, jų nurodymai parengti duomenis turi būti sudaryti bent iš šių elementų:
    - i) nedviprasmiškų duomenų, kuriuos reikia parengti, pakeisti ar pašalinti, apibūdinimo;
    - ii) subjekto, kuriam turi būti pateikti duomenys, nurodymo;
    - iii) datos ir laiko, iki kada turi būti pateikti duomenys;
    - iv) duomenų parengimo ataskaitos formos, kurią turi naudoti duomenų rengėjas.
7. 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai privalo laikytis IV priedo E dalyje nustatytų duomenų proceso reikalavimų.
8. 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai užtikrina, kad pranešimo apie klaidas, atsiliepiamų pateikimo ir klaidų ištaisymo mechanizmai būtų parengti ir naudojami laikantis IV priedo F dalyje nustatytų reikalavimų.

7 straipsnis

Nuoseklumas, pateikimas laiku ir personalo darbas

1. Jei oro navigacijos duomenys arba informacija dubliuojami daugiau nei vienos valstybės narės AIP, už šiuos AIP atsakingas oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjas nustato mechanizmus dubliuotos informacijos nuoseklumui užtikrinti.

2. Oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjai užtikrina, kad jų valstybės narės AIP skelbiami oro navigacijos duomenų ir informacijos vienetai, neatitinkantys šiuo reglamentu nustatytą kokybės reikalavimų, būtų atitinkamai pažymėti.

3. Oro navigacijos paslaugų teikėjai užtikrina, kad informacija apie naujausius AIP pataisų ir AIP papildymų atnaujinimo ciklus būtų viešai prieinama.

4. 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai užtikrina, kad už oro navigacijos duomenų ir informacijos teikimą atsakingas jų personalas žinotų ir taikytų:

- a) AIP pataisų, AIP papildymų ir NOTAM reikalavimus, nustatytus III priedo 5, 6 ir 7 punktuose nurodytais ICAO standartais;
- b) šios dalies a punkte nurodytų AIP pataisų ir papildymų atnaujinimo ciklus, taikomus tose srityse, kuriose jie teikia oro navigacijos duomenis arba informaciją.

5. Nepažeisdami Reglamento (EB) Nr. 2096/2005, 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai taip pat užtikrina, kad už oro navigacijos duomenų arba informacijos teikimą atsakingas personalas būtų tinkamai išmokytas, kompetentingas ir įgaliotas atlikti savo darbą.

8 straipsnis

Priemonių ir programinės įrangos reikalavimai

2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai užtikrina, kad visos oro navigacijos duomenų ir (arba) informacijos rengimo, saugojimo, tvarkymo, apdorojimo ir perdavimo priemonės ir programinė įranga atitiktų V priede nustatytus reikalavimus.

9 straipsnis

Duomenų apsauga

1. 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai užtikrina, kad oro navigacijos duomenys ir informacija būtų apsaugoti laikantis VI priede nustatytų reikalavimų.

2. 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai užtikrina kiekvieno duomenų vieneto atsekamumą jo galiojimo laikotarpiu ir bent 5 metus nuo to laikotarpio pabaigos arba kiekvieno iš jo apskaičiuoto arba išvesto duomenų vieneto – iki 5 metų nuo galiojimo laikotarpio pabaigos atsižvelgiant į tai, kuris laikotarpis yra ilgesnis.

III SKYRIUS

KOKYBĖS SAUGOS IR SAUGUMO VALDYMO REIKALAVIMAI

10 straipsnis

Valdymo reikalavimai

1. Nepažeisdami Reglamento (EB) Nr. 2096/2005, 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai įdiegia ir taiko oro navigacijos duomenų ir informacijos teikimo veiklos kokybės valdymo sistemą, laikydamiesi VII priedo A dalyje nustatytų reikalavimų.

2. 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai užtikrina, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje kokybės valdymo sistemoje būtų apibrėžtos VII priedo B dalyje nustatytų saugos valdymo tikslų ir VII priedo C dalyje nustatytų saugumo valdymo tikslų įgyvendinimo procedūros.

3. 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai užtikrina, kad prieš atlikdamos bet kokius 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų sistemų pakeitimus arba prieš pradėdamos diegti naujas sistemas, suinteresuotosios šalys atliktų saugos vertinimą, įskaitant pavojaus nustatymą, rizikos vertinimą ir jos sumažinimą.

4. Vertinant saugą, būtina atsižvelgti bent į 7 straipsnio 3 dalyje, I ir II prieduose ir IV priedo A dalies 1 ir 2 punktuose nurodytus reikalavimus, kurie laikomi saugos reikalavimais.

IV SKYRIUS

ATITIKTIES ĮVERTINIMAS IR PAPILDOMI REIKALAVIMAI

11 straipsnis

Sudedamųjų dalių atitiktis arba tinkamumas naudoti

Prieš išduodami Reglamento (EB) Nr. 552/2004 5 straipsnyje nurodytą EB atitikties arba tinkamumo naudoti deklaraciją, šio reglamento 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų sistemų sudedamųjų dalių gamintojai ar Sąjungoje įsisteigę jų įgalioti atstovai šių dalių atitiktį arba tinkamumą naudoti įvertina laikydamiesi VIII priede išdėstytų reikalavimų.

12 straipsnis

Sistemų patikrinimas

1. Oro navigacijos paslaugų teikėjai, galintys įrodyti arba įrodę, kad jie atitinka IX priede nustatytas sąlygas, 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas sistemas patikrina laikydamiesi X priedo A dalyje nustatytų reikalavimų.

2. Oro navigacijos paslaugų teikėjai, negalintys įrodyti, kad jie atitinka IX priede nustatytas sąlygas, 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytoms sistemoms patikrinti sudaro subrangos sutartį su notifikuotąja įstaiga. Šis patikrinimas atliekamas pagal X priedo B dalyje nustatytus reikalavimus.

13 straipsnis

Papildomi reikalavimai

2 straipsnio 2 dalies b ir c punktuose nurodyti subjektai:

- a) užtikrina savo personalo, atsakingo už oro navigacijos duomenų arba informacijos rengimą, saugojimą, tvarkymą, apdorojimą, perdavimą ir platinimą, patikimumo patikrinimą;
- b) užtikrina, kad jų personalas, atsakingas už su oro navigacijos duomenų arba informacijos teikimu susijusias užduotis, būtų tinkamai informuotas apie šiuo reglamentu nustatytus reikalavimus;
- c) sudaro ir tvarko veiklos vadovus, kuriuose pateikiami būtini nurodymai ir informacija, kad jų personalas, atsakingas už su oro navigacijos duomenų arba informacijos teikimu susijusias užduotis, galėtų tinkamai taikyti šį reglamentą;
- d) užtikrina, kad c punkte nurodyti vadovai būtų prieinami ir nuolat atnaujinami, o juos atnaujinant ir platinant būtų

taikoma tinkama kokybės ir dokumentų formų valdymo sistema;

- e) užtikrina, kad darbo metodai ir veiklos procedūros atitiktų šį reglamentą.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Valstybės narės, kurios, laikydamosi Čikagos konvencijos 38 straipsnio, ICAO pranešė apie svarbų skirtumą prieš įsigaliojant šiam reglamentui, šio reglamento XI priede nurodytose srityse vėliausiai iki 2014 m. birželio 30 d. gali taikyti nacionalines nuostatas.

2. Iki 2013 m. liepos 1 d. paskelbti ir nepakeisti oro navigacijos duomenys ir informaciją suderinami su šiuo reglamentu ne vėliau kaip iki 2017 m. birželio 30 d.

15 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2013 m. liepos 1 d.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies antros pastraipos nuostatų, 4 straipsnis, 5 straipsnio 1 dalis, 5 straipsnio 2 dalis, 5 straipsnio 3 dalis ir 5 straipsnio 4 dalies c punktas taikomi nuo 2014 m. liepos 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2010 m. sausio 26 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

José Manuel BARROSO

I PRIEDAS

4 STRAIPSNYJE NURODYTA DUOMENŲ RINKINIO SPECIFIKACIJA

A DALIS

IAIP, aerodromo kartografiniai ir ključių elektroniniai duomenys

1. 2 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a, b ir d punktuose nurodyti oro navigacijos duomenys ir informacija pateikiami pagal bendrą duomenų rinkinio specifikaciją, kurioje:

a) informacija dokumentuojama:

— III priedo 13 punkte nurodytame dokumente aprašyta universaliąja modeliavimo kalba (UML), naudojant klasių schemas ir susijusius klasių, atributų ir ryšių apibrėžimus ir verčių sąrašus, arba

— naudojant požymių katalogą, nustatytą laikantis III priedo 25 punkte nurodyto ISO standarto reikalavimų;

b) kaip atskiras duomenų vienetas apibrėžiamas kiekvienas svarbus oro navigacijai požymis, apie kurį informaciją reikalaujama skelbti laikantis III priedo 10 punkte nurodytų ICAO standartų ir III priedo 24 punkte nurodyto *Eurocae* dokumento reikalavimų;

c) apibrėžiamos kiekvieno atributo leidžiamos reikšmės, t. y. duomenų tipas, verčių diapazonas arba leistinų verčių sąrašas;

d) apibrėžiamas UTC pagrįstas laiko modelis, kuriuo galima išreikšti visą svarbaus oro navigacijai požymio gyvavimo ciklą:

— nuo sudarymo momento iki visiško panaikinimo momento,

— įskaitant ilgalaikius pakeitimus, kuriais nustatomi nauji to požymio pagrindiniai duomenys;

e) apibrėžiamos taisyklės, kuriomis gali būti apribotos požymio savybių galimos vertės arba šių verčių kitimas laiko atžvilgiu. Šiose taisyklėse turi būti nurodyti bent:

— apribojimai, kuriais nustatomi padėties (horizontaliosios ir vertikaliosios) duomenų tikslumo, skiriamosios gebos ir vientisumo reikalavimai,

— apribojimai, kuriais nustatomi duomenų pateikimo laiku reikalavimai;

f) nenaudojant santrumpų nustatomi sutartiniai požymių, atributų ir ryšių pavadinimai;

g) nustatomi geometrinių elementų (taško, kreivės, paviršiaus) aprašai, pagrįsti III priedo 14 punkte nurodyto ISO standarto reikalavimais;

h) nustatomas metaduomenų informacijos aprašas, pagrįstas III priedo 15 punkte nurodyto ISO standarto reikalavimais;

i) nurodomi I priedo C dalyje išvardyti metaduomenų elementai.

2. Tinkamai akredituotos organizacijos išduotas atitinkamas sertifikatas laikomas pakankama ISO standartų atitikties patvirtinimo priemone. Nacionalinei priežiūros institucijai pareikalavus, 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai sutinka jai atskleisti su sertifikavimu susijusius dokumentus.

B DALIS

Elektroniniai vietovės reljefo duomenys

2 straipsnio 1 dalies antros pastraipos c punkte nurodyti elektroniniai vietovės reljefo duomenys:

a) teikiami skaitmenine forma laikantis III priedo 9 ir 12 punktuose nurodytų ICAO standartų reikalavimų;

b) apima I priedo C dalyje išvardytus metaduomenų elementus.

C DALIS

Metaduomenys

A ir B dalyse apibrėžtų duomenų rinkinių specifikacijų metaduomenis sudaro bent šie elementai:

- a) duomenų rengėjas;
  - b) atlikti duomenų pakeitimai;
  - c) poveikį duomenims turėję asmenys arba organizacijos ir to poveikio laikas;
  - d) informacija apie duomenų patvirtinimą ir patikrinimą;
  - e) duomenų galiojimo pradžios data ir laikas;
  - f) geografinių ir erdvinių duomenų:
    - naudojamas žemės atskaitos modelis,
    - naudojama koordinačių sistema;
  - g) skaitinių duomenų:
    - statistinis naudoto matavimo arba skaičiavimo metodo tikslumas,
    - skiriamoji geba,
    - pasiklivimo lygis, kaip reikalaujama III priedo 1 ir 12 punktuose nurodytuose ir kituose susijusiuose ICAO standartuose;
  - h) informacija apie taikytas funkcijas, jei duomenys buvo perskaičiuoti ir (arba) transformuoti;
  - i) informacija apie duomenų naudojimo apribojimus.
-

II PRIEDAS

5 STRAIPSNYJE NURODYTI ORO NAVIGACIJOS DUOMENŲ MAINŲ FORMATO REIKALAVIMAI

A DALIS

IAIP, aerodromo kartografiniai ir klūčių elektroniniai duomenys

1. 2 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a, b ir d punktuose nurodyti oro navigacijos duomenys ir informacija pateikiami pagal bendrą specifikaciją, kuri atitinka šiuos reikalavimus:
  - duomenims koduoti naudojama III priedo 17 punkte nurodytame ISO standarte apibrėžta XML kalbos specifikacija,
  - išreiškiama XML schemas forma; be to, veiklos taisyklėms išreikšti gali būti naudojama III priedo 19 punkte nurodytu ISO standartu apibrėžta *Schematron*,
  - suteikia galimybę keistis ir atskirų požymių, ir požymių rinkinių duomenimis,
  - suteikia galimybę keistis dėl ilgalaikių pakeitimų pasikeitusia bazine informacija,
  - jos struktūra atitinka I priedo A dalyje nustatytoje duomenų rinkinio apibrėžtyje nurodytus požymius, atributus ir ryšius; kartografijos taisyklės turi būti patvirtintos dokumentais,
  - kiekvienam duomenų rinkinio atributui taikomi griežtai nustatyti galimų verčių sąrašai arba verčių diapazonas,
  - geografinė informacijai koduoti naudojama III priedo 18 punkte nurodytu standartu nustatyta geografijos ženklinimo kalbos (GML kalbos) specifikacija.
2. Tinkamai akredituotos organizacijos išduotas atitinkamas sertifikatas laikomas pakankama ISO standartų atitikties patvirtinimo priemone. Nacionalinei priežiūros institucijai pareikalavus, 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai sutinka jai atskleisti su sertifikavimu susijusius dokumentus.

B DALIS

Elektroniniai vietovės reljefo duomenys

1. 2 straipsnio 1 dalies antros pastraipos c punkte nurodyti elektroniniai vietovės reljefo duomenys teikiami III priedo 14–18 punktuose nurodytų ISO standartų reikalavimus atitinkančiu bendru formatu.
2. Tinkamai akredituotos organizacijos išduotas atitinkamas sertifikatas laikomas pakankama ISO standartų atitikties patvirtinimo priemone. Nacionalinei priežiūros institucijai pareikalavus, 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai sutinka jai atskleisti su sertifikavimu susijusius dokumentus.

III PRIEDAS

STRAIPSNIUOSE IR PRIEDUOSE NURODYTOS NUOSTATOS

1. Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos, dvyliktas leidimas, 2004 m. liepa, įskaitant pakeitimą Nr. 34) 3 skyriaus 3 dalies 2 skirsnis (Kokybės sistema).
2. Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos, dvyliktas leidimas, 2004 m. liepa, įskaitant pakeitimą Nr. 34) 3 skyriaus 3 dalies 7 skirsnio 1 punktą (Horizontaliosios atskaitos sistema).
3. Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos, dvyliktas leidimas, 2004 m. liepa, įskaitant pakeitimą Nr. 34) 3 skyriaus 3 dalies 7 skirsnio 2 punktą (Vertikaliosios atskaitos sistema).
4. Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos, dvyliktas leidimas, 2004 m. liepa, įskaitant pakeitimą Nr. 34) 4 skyriaus (Oro navigacijos informaciniai rinkiniai (AIP)).
5. Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos, dvyliktas leidimas, 2004 m. liepa, įskaitant pakeitimą Nr. 34) 4 skyriaus 4 dalies 3 skirsnis (AIP pataisų reikalavimai).
6. Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos, dvyliktas leidimas, 2004 m. liepa, įskaitant pakeitimą Nr. 34) 4 skyriaus 4 dalies 4 skirsnis (AIP papildymų reikalavimai).
7. Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos, dvyliktas leidimas, 2004 m. liepa, įskaitant pakeitimą Nr. 34) 5 skyrius (NOTAM).
8. Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos, dvyliktas leidimas, 2004 m. liepa, įskaitant pakeitimą Nr. 34) 6 skyriaus 6 dalies 2 skirsnis (Informacijos pateikimas popieriuje).
9. Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos, dvyliktas leidimas, 2004 m. liepa, įskaitant pakeitimą Nr. 34) 10 skyriaus 10 dalies 2 skirsnis (Aprėpties, vietovės reljefo ir kliūčių duomenų skaitiniai reikalavimai).
10. Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos, dvyliktas leidimas, 2004 m. liepa, įskaitant pakeitimą Nr. 34) 1 priedėlis (Oro navigacijos informacinių rinkinių (AIP) turinys).
11. Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos, dvyliktas leidimas, 2004 m. liepa, įskaitant pakeitimą Nr. 34) 7 priedėlis (Oro navigacijos duomenų kokybės reikalavimai).
12. Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos, dvyliktas leidimas, 2004 m. liepa, įskaitant pakeitimą Nr. 34) 8 priedėlis (Vietovės reljefo ir kliūčių duomenų reikalavimai).
13. Objektų valdymo grupės universaliosios modeliavimo kalbos (UML) specifikacija, 2.1.1 versija.
14. Tarptautinė standartizacijos organizacija, ISO 19107:2003. Geografinė informacija. Erdvinė schema (1 leidimas, 2003 m. gegužės 8 d.).
15. Tarptautinė standartizacijos organizacija, ISO 19115:2003. Geografinė informacija. Metaduomenys (1 leidimas, 2003 m. gegužės 8 d. [1 klaidų ištaisymas, 2006 m. liepos 5 d.]).
16. Tarptautinė standartizacijos organizacija, ISO 19139:2007. Geografinė informacija. Metaduomenys. XML schemas taikymas (1 leidimas, 2007 m. balandžio 17 d.).

17. Tarptautinė standartizacijos organizacija, ISO 19118:2005. Geografinė informacija. Kodavimas (1 leidimas, 2006 m. kovo 17 d. ISO/CD 19118, 2 leidimas, 2007 m. liepos 9 d. [komiteto etapas]).
  18. Tarptautinė standartizacijos organizacija, ISO 19136:2007. Geografinė informacija. Geografijos ženklavimo kalba (GML kalba) (1 leidimas, 2007 m. rugpjūčio 23 d.).
  19. Tarptautinė standartizacijos organizacija, ISO/IEC 19757-3:2006. Informacijos technologija. Dokumentų schemos apibrėžimo kalbos (DSDL). 3 dalis. Taisyklėmis pagrįstas patvirtinimas. *Schematron* (1 leidimas, 2006 m. gegužės 24 d.).
  20. ICAO dokumentas 9674-AN/946. Pasaulio geodezinė sistema. 1984 m. vadovas (antras leidimas, 2002 m.).
  21. ICAO dokumento 9674-AN/946 (Pasaulio geodezinė sistema. 1984 m. vadovas (WGS-84), antras leidimas, 2002 m.) 7 skyriaus 7 dalies 3 skirsnio 2 punktą (Cikliško perteklinio patikrinimo (CRC) algoritmas).
  22. Tarptautinė standartizacijos organizacija, ISO/IEC 17799:2005. Informacijos technologija. Saugumo metodai. Informacijos saugumo valdymo praktikos kodeksas (2 leidimas, 2005 m. birželio 10 d.).
  23. Tarptautinė standartizacijos organizacija, ISO 28000:2007. Tiekimo grandinės saugumo valdymo sistemų reikalavimai (1 leidimas, 2007 m. rugsėjo 21 d., numatyta pakeisti 2 peržiūrėtu leidimu 2008 m. sausio 31 d. [viešosios apklausos etapas]).
  24. *Eurocae* ED-99A, Aerodromo kartografinės informacijos naudotojų reikalavimai (2005 m. spalio).
  25. Tarptautinė standartizacijos organizacija, ISO 19110:2005. Geografinė informacija. Požymių katalogavimo metodika (1 leidimas).
-

IV PRIEDAS

6 IR 7 STRAIPSNIUOSE NURODYTI DUOMENŲ KOKYBĖS REIKALAVIMAI

A DALIS

Duomenų kokybės reikalavimai

1. Kiekvieno 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytų oro navigacijos duomenų ir informacijos vieneto kokybės reikalavimai apibrėžti III priedo 11 punkte nurodytais ir kitais susijusiais ICAO standartais nepažeidžiant šio priedo 2 punkto.
2. 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytų oro navigacijos duomenų ir informacijos vieneto kokybės reikalavimai nustatomi atsižvelgiant į duomenų vieneto numatyto naudojimo saugos vertinimą, kai:
  - a) duomenų vienetas neapibrėžtas III priedo 11 punkte nurodytais ICAO duomenų kokybės standartais ir kitais susijusiais ICAO standartais; arba
  - b) duomenų vieneto kokybės reikalavimai neatitinka III priedo 11 punkte nurodytais ICAO duomenų kokybės standartais ir kitais susijusiais ICAO standartais nustatytų reikalavimų.
3. 2 punkte nurodytų duomenų vienetų kokybės reikalavimai nustatomi taikant standartinį šių reikalavimų nustatymo ir patvirtinimo prieš juos paskelbiant metodikos aprašymo procesą ir tinkamai įvertinant galimą poveikį susijusioms ICAO nuostatoms.
4. Jei numatyta keleriopa duomenų vieneto paskirtis, jam taikomi tik griežčiausi pagal 2 punkte nurodytą saugos vertinimą nustatyti duomenų kokybės reikalavimai.
5. Apibrėžiami šie 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytų oro navigacijos duomenų ir informacijos vienetų kokybės reikalavimai:
  - a) duomenų tikslumas ir skiriamoji geba;
  - b) duomenų vientisumo lygis;
  - c) galimybė nustatyti duomenų kilmę;
  - d) užtikrinimo, kad duomenys bus pateikti kitam numatytam naudotojui iki jų galiojimo pradžios datos ir (arba) laiko ir nebus pašalinti iki jų galiojimo pabaigos datos ir (arba) laiko, lygis.
6. Apibrėžiami visi būtini kiekvieno duomenų rinkinio ir (arba) galiojančio duomenų rinkinio poaibio duomenų vienetai.

B DALIS

Įrodymų pateikimo reikalavimai

Argumentai ir įrodymai surenkami siekiant patvirtinti, kad:

- a) tikslumo ir skiriamosios gebos reikalavimai atitikti rengiant duomenis ir išlaikyti iki paskelbiant šiuos duomenis kitam numatytam naudotojui, taip pat ir tada, kai sumažinama arba pakeičiama duomenų vieneto skiriamoji geba arba jis perduodamas į kitą koordinacių sistemą arba kitus matavimo vienetus;
- b) kiekvieno duomenų vieneto kilmė ir pakeitimų istorija registruojama ir prieinama auditui;
- c) yra visi oro navigacijos duomenų arba informacijos vienetai arba nurodyti vienetai, kurių trūksta;
- d) visi kiekvieno duomenų vieneto rengimo, saugojimo, tvarkymo, apdorojimo, perdavimo ir platinimo procesai yra apibrėžti ir atitinka nustatytą duomenų vieneto vientisumo lygį;
- e) duomenų patvirtinimo ir patikrinimo procesai atitinka nustatytą duomenų vieneto vientisumo lygį;
- f) rankinius arba pusiau automatinius duomenų procesus atlieka išmokytas ir kvalifikuotas personalas, kurio vaidmenys ir pareigos aiškiai apibrėžti ir registruojami organizacijos kokybės sistemoje;
- g) visų procesams palaikyti ar įdiegti naudojamų priemonių ir (arba) programinės įrangos tinkamumas patvirtintas laikantis V priede nustatytų reikalavimų;
- h) taikomas veiksmingas pranešimo apie klaidas, matavimo ir jų taisymo procesas laikantis F dalyje nustatytų reikalavimų.

C DALIS

Oficialūs susitarimai

Oficialiuose susitarimuose numatomi bent šie elementai:

- a) teikiamų oro navigacijos duomenų ar informacijos apimtis;
- b) kiekvieno pateikiamo duomenų vieneto tikslumo, skiriamosios gebos ir vientisumo reikalavimai;
- c) įrodymo, kad pateikti duomenys atitinka nustatytus reikalavimus, metodai;
- d) veiksmai, kurių reikia imtis aptikus klaidingus duomenis arba pateiktų duomenų nenuoseklumą;
- e) bent šie pranešimo apie duomenų pasikeitimus kriterijai:
  - pasikeitimo svarba veiklai arba saugai pagrįsti kriterijai, kuriais remiantis įvertinama, ar duomenys pateikti laiku,
  - išankstinis pranešimas apie laukiamus pasikeitimus,
  - taikytinos pranešimo priemonės;
- f) už duomenų pasikeitimų registravimą atsakingas subjektas;
- g) dviprasmybių, atsiradusių keičiantis skirtingų formatų oro navigacijos duomenimis arba informacija, sprendimo priemonės;
- h) duomenų naudojimo apribojimai;
- i) duomenų kokybės patikrinimą duomenų naudotojams palengvinančių kokybės ataskaitų pateikimo reikalavimai duomenų teikėjams;
- j) metaduomenų reikalavimai;
- k) nenumatytų atvejų reikalavimai, susiję su duomenų teikimo tęstinumu.

D DALIS

Duomenų rengimas

1. Radijo navigacinių įrengimų rodmenys patikrinami ir duomenys, kurių koordinatės skelbiamos AIP, apskaičiuojami arba išvedami laikantis atitinkamų standartų reikalavimų ir bent III priedo 20 punkte nurodytų taikytinų ICAO nuostatų.
2. Visi išmatuoti duomenys pateikiami WGS-84 atžvilgiu, kaip nurodyta III priedo 2 punkte nurodytose ICAO nuostatose.
3. Siekiant užtikrinti, kad visus vertikaliosios duomenis (išmatuotus, apskaičiuotus arba išvestus) būtų galima išreikšti vidutinio jūros lygio atžvilgiu pagal 1996 m. Žemės gravitacinį modelį, naudojamas geoido modelis, atitinkantis III priedo 3 punkte nurodytas ICAO nuostatas ir IV priede nustatytus oro navigacijos duomenų ir informacijos kokybės reikalavimus. Geoidas – tai ramios jūros lygį atitinkantis ekvipotencinis Žemės traukos lauko paviršius, pratęstas ir per žemynus.
4. Išmatuoti, apskaičiuoti ir išvesti duomenys saugomi visą kiekvieno duomenų vieneto gyvavimo laiką.
5. Jei apžvalgos duomenys priklauso kritinių arba svarbių duomenų kategorijai, atliekamas išsamus pradinis jų matavimas, o po to bent kasmet tikrinama, ar jie nepasikeitė. Aptikus duomenų pasikeitimų, atliekamas pakartotinis susijusių duomenų matavimas.
6. Naudojami šie elektroninių apžvalgos duomenų rinkimo ir saugojimo būdai:
  - a) atskaitos taško koordinatės įkeliamos į apžvalgos prietaisus perduodant duomenis skaitmeniniu būdu;
  - b) matavimų duomenys vietoje saugomi skaitmenine forma;
  - c) neapdoroti duomenys perduodami skaitmeniniu būdu ir įkeliami į apdorojimo programinę įrangą.
7. Jei apžvalgos duomenys priklauso kritinių duomenų kategorijai, atliekamas pakankamas papildomas jų matavimas, siekiant nustatyti matavimo klaidas, kurių negalima aptikti atlikus vieną matavimą.
8. Oro navigacijos duomenys ir informacija patvirtinami ir patikrinami prieš naudojant juos kitiems duomenims išvesti arba apskaičiuoti.

E DALIS

Duomenų proceso reikalavimai

1. Jei oro navigacijos duomenų ir informacijos rengimo, saugojimo, tvarkymo, apdorojimo, perdavimo ir platinimo procesai ar jų dalys automatizuotos, jos turi atitikti šiuos reikalavimus:
  - a) automatizavimo lygis turi atitikti duomenų proceso kontekstą;
  - b) optimalus žmonių ir įrangos paskirstymas ir jų sąveika siekiant užtikrinti aukštą saugos lygį ir išnaudoti proceso kokybinius pranašumus;
  - c) išvengta galimybės padaryti naujų duomenų klaidų;
  - d) užtikrintas gautų ir (arba) įvedamų duomenų klaidų aptikimas.
2. Jei oro navigacijos duomenys ir informacija įvedami rankiniu būdu, turi būti atliekamas jų nepriklausomas patikrinimas, siekiant aptikti padarytas klaidas.

F DALIS

Pranešimo apie klaidas ir jų taisymo reikalavimai

Pranešimo apie klaidas, matavimo ir taisomųjų veiksmų mechanizmai turi užtikrinti, kad:

- a) oro navigacijos duomenų ir informacijos rengimo, saugojimo, tvarkymo ir apdorojimo metu arba po jų paskelbimo naudotojų aptiktos problemos būtų registruojamos ir apie jas būtų pranešama oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjui;
  - b) oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjas išanalizuotų visas su oro navigacijos duomenimis ir informacija susijusias problemas, apie kurias pranešta, ir nustatytų būtinus taisomuosius veiksmus;
  - c) visos aptiktos kritinių ir svarbių oro navigacijos duomenų ir informacijos klaidos, nesuderinamumas ir anomalijos būtų skubiai pašalintos;
  - d) oro navigacijos paslaugų teikėjas veiksmingiausiomis priemonėmis įspėtų susijusius duomenų naudotojus apie klaidas, įvertindamas oro navigacijos duomenų ir informacijos vientisumo lygį ir taikydamas oficialiuose susitarimuose nustatytus kriterijus pagal IV priedo C dalies d punkto reikalavimus;
  - e) duomenų naudotojai ir kiti oro navigacijos duomenų ir informacijos teikėjai galėtų lengvai pranešti apie aptiktas klaidas ir būtų skatinami tai daryti;
  - f) oro navigacijos duomenų ir informacijos klaidų kiekis būtų registruojamas kiekvieną kartą, kai oro navigacijos duomenys ir informacija perduodami tarp 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų subjektų;
  - g) būtų galima atskirai nustatyti prieš perduodant aptiktą klaidų skaičių ir klaidų, apie kurias pranešta po perdavimo, skaičių.
-

V PRIEDAS

8 STRAIPSNYJE NURODYTI PRIEMONIŲ IR PROGRAMINĖS ĮRANGOS REIKALAVIMAI

1. Oro navigacijos duomenų ir informacijos procesų palaikymo arba automatizavimo priemonės turi atitikti 2 ir 3 punktuose nurodytus reikalavimus, jei priemonė:
    - gali padaryti kritinių arba svarbių duomenų vienetų klaidų,
    - yra vienintelė kritinių arba svarbių duomenų vienetų klaidų aptikimo priemonė,
    - yra vienintelė priemonė kelių rankiniu būdu įvestų duomenų versijų prieštaravimui aptikti.
  2. Turi būti apibrėžti 1 punkte nurodytų priemonių veikimo charakteristikų, funkcijų ir vientisumo lygio reikalavimai siekiant užtikrinti, kad priemonė savo funkciją duomenų procese atliktų nepablogindama oro navigacijos duomenų ir informacijos kokybės.
  3. 1 punkte nurodytos priemonės patvirtinamos ir patikrinamos atsižvelgiant į 2 punkte nurodytus reikalavimus.
  4. Visiškai arba iš dalies programinėje įrangoje įdiegtos 1 punkte nurodytos priemonės turi atitikti šiuos papildomus reikalavimus:
    - programinės įrangos reikalavimuose turi būti tiksliai nurodyta, ko reikia, kad programinė įranga atitiktų priemonės reikalavimus,
    - visi programinės įrangos reikalavimai turi būti susiję su 2 punkte nurodytais priemonės reikalavimais,
    - atitinkamai 5 ir 6 punktuose apibrėžtas programinės įrangos patvirtinimas ir patikrinimas atliekamas naudojant žinomą vykdomąją programinės įrangos versiją numatytoje jos darbinėje aplinkoje.
  5. Programinės įrangos patvirtinimas – tai procesas, kuriuo užtikrinama, kad programinė įranga atitiktų nustatytos taikymo srities arba numatyto oro navigacijos duomenų arba informacijos panaudojimo reikalavimus.
  6. Programinės įrangos patikrinimas – tai oro navigacijos duomenų ir (arba) informacijos programinės įrangos kūrimo proceso rezultatų įvertinimas siekiant užtikrinti tikslumą ir nuoseklumą pagal įvesties duomenis ir šiame procese taikomus programinės įrangos standartus, taisykles ir susitarimus.
-

VI PRIEDAS

9 STRAIPSNYJE NURODYTI DUOMENŲ APSAUGOS REIKALAVIMAI

1. Visi elektronine forma perduodami duomenys apsaugomi nuo praradimo arba pakeitimo naudojant III priedo 21 punkte nurodytą CRC32Q algoritimą. Prieš atiduodant duomenis saugoti arba perduodant, cikliško perteklinio patikrinimo (toliau – CRC) vertė taikoma prieš atliekant galutinį duomenų patikrinimą.
  2. Jei dėl fizinės duomenų apimties viena CRC vertė neužtikrina jų apsaugos reikiamu vientisumo lygiu, naudojamos kelios CRC vertės.
  3. Saugant oro navigacijos duomenis ir informaciją ir keičiantis jais tarp 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų subjektų užtikrinamas atitinkamas informacijos saugumo lygis, kad kiekviename etape duomenys būtų apsaugoti nuo neleistinos prieigos ir (arba) pakeitimo ir jų nebūtų galima pakeisti netyčia.
  4. Saugomi ir perduodami oro navigacijos duomenys ir informacija apsaugomi taikant tinkamą autentiškumo tikrinimo procesą, kad gavėjai galėtų patvirtinti, jog duomenis arba informaciją perdavė įgaliojtas šaltinis.
-

VII PRIEDAS

10 STRAIPSNYJE NURODYTI KOKYBĖS, SAUGOS IR SAUGUMO VALDYMO REIKALAVIMAI

A DALIS

Kokybės valdymo sistema

1. Oro navigacijos duomenų ir informacijos rengimą, saugojimą, tvarkymą, apdorojimą, perdavimą ir platinimą palaikanti kokybės valdymo sistema turi atitikti šiuos reikalavimus:
  - kokybės politika apibrėžta siekiant kuo geriau patenkinti įvairių naudotojų poreikius,
  - nustatyta kokybės užtikrinimo programa, kurioje numatyta patikrinimo, ar visi veiksmai vykdomi laikantis taikomų reikalavimų, standartų ir procedūrų, įskaitant atitinkamus šio reglamento reikalavimus, tvarka,
  - yra kokybės sistemos veikimo įrodymai – vadovai ir kontrolės dokumentai,
  - yra paskirti administracijos atstovai stebėti, kaip laikomasi saugią ir veiksmingą darbo tvarką užtikrinančių procedūrų ir ar šios procedūros tinkamos,
  - atliekamos kokybės sistemos peržiūros ir prireikus imamasi taisomųjų veiksmų.
2. Tinkamai akredituotos organizacijos išduotas EN ISO 9001 sertifikatas laikomas pakankama 1 punkte nurodytų reikalavimų laikymosi patvirtinimo priemone. Nacionalinei priežiūros institucijai pareikalavus, 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai sutinka jai atskleisti su sertifikavimu susijusius dokumentus.

B DALIS

Saugos valdymo tikslai

1. Saugos valdymo tikslai:
  - sumažinti orlaivių avarijų dėl duomenų klaidų riziką, kiek tai praktiškai įmanoma,
  - skatinti informacijos apie saugą organizacijoje sklaidą, dalijantis patirtimi, igyta vykdant su sauga susijusią veiklą, ir visą personalą įtraukiant į pasiūlymų, kaip spręsti nustatytas saugos problemas ir pagerinti procesų veiksmingumą bei našumą, teikimą,
  - užtikrinti, kad organizacijoje būtų nustatytos už saugos valdymo tikslų nustatymą ir vykdymą atsakingo asmens pareigos,
  - užtikrinti, kad veiklos saugai garantuoti būtų laikomi įrašai ir vykdoma stebėseną,
  - užtikrinti, kad prireikus būtų rekomenduojami patobulinimai veiklos saugai garantuoti.
2. Pirmenybė turi būti teikiama saugos valdymo tikslams, o ne komerciniams, veiklos, aplinkosaugos tikslams ar visuomenės spaudimui.

C DALIS

Saugumo valdymo tikslai

1. Saugumo valdymo tikslai:
  - užtikrinti gautų, parengtų ar kitaip naudojamų oro navigacijos duomenų ir informacijos saugumą nuo pašalinio poveikio ir suteikti prieigą prie jų tik tam įgaliojamiems asmenims,
  - užtikrinti, kad organizacijos saugumo valdymo priemonės atitiktų taikomus nacionalinius arba tarptautinius kritinės infrastruktūros ir veiklos tęstinumo reikalavimus bei tarptautinių saugumo valdymo standartų reikalavimus, įskaitant III priedo 22 ir 23 punktuose nurodytus ISO standartus.
2. Tinkamai akredituotos organizacijos išduotas atitinkamas sertifikatas laikomas pakankama ISO standartų atitikties patvirtinimo priemone. Nacionalinei priežiūros institucijai pareikalavus, 2 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai sutinka jai atskleisti su sertifikavimu susijusius dokumentus.

VIII PRIEDAS

11 straipsnyje nurodytų sudedamųjų dalių atitikties arba tinkamumo naudoti įvertinimo reikalavimai

1. Patikrinimais, kurie atliekami sudedamąsias dalis naudojant bandymų sąlygomis, turi būti įrodyta, kad sudedamosios dalys atitinka šiame reglamente nustatytus sąveikos, eksploatacinius, kokybės ir saugos arba tų dalių tinkamumo naudoti reikalavimus.
  2. Gamintojas arba Sąjungoje įsisteigęs jo įgaliotas atstovas vadovauja atitikties vertinimui ir visų pirma:
    - nustato tinkamas bandymų sąlygas,
    - užtikrina, kad bandymų plane sudedamosios dalys būtų aprašytos bandymo sąlygomis,
    - tikrina, ar į bandymų planą įtraukti visi taikytini reikalavimai,
    - užtikrina, kad techniniai dokumentai ir bandymų planas būtų nuoseklus ir kokybiškai parengtas,
    - planuoja bandymų atlikimą, parenka darbuotojus, įrenginius ir bandymų stendo konstrukciją,
    - atlieka bandymų plane numatytus patikrinimus ir bandymus,
    - parengia raštišką patikrinimų ir bandymų rezultatų ataskaitą.
  3. Gamintojas arba Sąjungoje įsisteigęs jo įgaliotas atstovas užtikrina, kad su oro navigacijos duomenų ir informacijos rengimu, saugojimu, tvarkymu, apdorojimu, perdavimu ir platinimu susijusios bandymų aplinkoje integruotos sudedamosios dalys atitiktų šiuo reglamentu nustatytus sąveikos, eksploatacinius, kokybės ir saugos reikalavimus.
  4. Sėkmingai užbaigęs atitikties arba tinkamumo naudoti vertinimą, gamintojas arba Sąjungoje įsisteigęs jo įgaliotas atstovas atsakingai parengia EB atitikties arba tinkamumo naudoti deklaraciją, kurioje aiškiai nurodo, kuriuos šio reglamento reikalavimus atitinka sudedamoji dalis, ir susijusias tos dalies naudojimo sąlygas pagal Reglamento (EB) Nr. 552/2004 III priedo 3 punktą.
-

IX PRIEDAS

12 STRAIPSNYJE NURODYTOS SĄLYGOS

1. Oro navigacijos paslaugų teikėjas turi numatyti organizacijos ataskaitų teikimo procedūras, kuriomis užtikrinamas ir įrodomas patikrinimo veiksmų nešališkumas ir nepriklausomumas.
  2. Oro navigacijos paslaugų teikėjas turi užtikrinti, kad patikrinimo procesuose dalyvaujantys darbuotojai patikrinimus atliktų laikydamiesi griežčiausių profesinio sąžiningumo ir aukščiausios techninės kompetencijos reikalavimų ir nepatirtų tikrinimo rezultatais suinteresuotų asmenų ar jų grupių spaudimo arba skatinimo, ypač finansinio, kuriuo būtų padarytas poveikis jų išvadoms ar tikrinimo rezultatams.
  3. Oro navigacijos paslaugų teikėjas privalo užtikrinti, kad patikrinimo procesuose dalyvaujantys darbuotojai galėtų naudotis įranga, reikalinga nustatytiems patikrinimams tinkamai atlikti.
  4. Oro navigacijos paslaugų teikėjas privalo užtikrinti, kad patikrinimo procesuose dalyvaujantys darbuotojai turėtų reikiamą techninį ir profesinį parengimą, gerai išmanytų atliekamo patikrinimo reikalavimus, turėtų pakankamos minėtų veiksmų patirties ir gebėtų parengti deklaracijas, įrašus ir ataskaitas, įrodančias, kad patikrinimai buvo atlikti.
  5. Oro navigacijos paslaugų teikėjas turi užtikrinti, kad patikrinimo procesuose dalyvaujantys darbuotojai patikrinimus sugebėtų atlikti nešališkai. Darbuotojų atlyginimas neturi priklausyti nuo atliktų patikrinimų skaičiaus ar tų patikrinimų rezultatų.
-

X PRIEDAS

A DALIS

12 straipsnio 1 dalyje nurodyti sistemų patikrinimo reikalavimai

1. Atliekant 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų sistemų patikrinimą eksploataavimo sąlygas atitinkančioje aplinkoje, turi būti įrodyta, kad minėtos sistemos atitinka šiame reglamente nustatytus sąveikos, eksploatacinius ir saugos reikalavimus.
2. 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos sistemos tikrinamos pagal tinkamą ir pripažintą bandymų tvarką.
3. Bandymų priemonėse, kuriomis tikrinamos 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos sistemos, turi būti įdiegtos reikiamos funkcijos.
4. Patikrinus 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas sistemas, parengiama Reglamento (EB) Nr. 552/2004 IV priedo 3 punktą atitinkanti techninė byla, kurioje turi būti šie elementai:
  - įgyvendinimo aprašymas,
  - prieš pradėdant naudoti sistemą atliktų patikrinimų ir bandymų ataskaita.
5. Oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjas vadovauja patikrinimams ir visų pirma:
  - nustato tinkamas imitacines eksploataavimo ir technines sąlygas, atitinkančias eksploatacinę aplinką,
  - patikrina, ar bandymų plane aprašytas 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų sistemų integravimas į eksploatacinio ir techninio vertinimo aplinką,
  - patikrina, ar bandymų plane atsižvelgta į visus taikomus šiame reglamente nustatytus sąveikos, eksploatacinius ir saugos reikalavimus,
  - užtikrina, kad techniniai dokumentai ir bandymų planas būtų nuoseklūs ir kokybiškai parengti,
  - suplanuoja bandymų atlikimą, parenka darbuotojus, įrenginius ir bandymų stendo konfigūraciją,
  - atlieka bandymų plane numatytus patikrinimus ir bandymus,
  - parengia raštišką patikrinimų ir bandymų rezultatų ataskaitą.
6. Oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjas užtikrina, kad 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos sistemos, už kurias jis atsakingas, atitiktų šiame reglamente nustatytus sąveikos, eksploatacinius ir saugos reikalavimus.
7. Sėkmingai užbaigę atitikties patikrinimą, oro navigacijos informacijos paslaugų teikėjai parengia EB sistemos patikrinimo deklaraciją ir nacionalinei priežiūros institucijai ją pateikia kartu su technine byla, kaip reikalaujama Reglamento (EB) Nr. 552/2004 6 straipsnyje.

B DALIS

12 straipsnio 2 dalyje nurodyti sistemų patikrinimo reikalavimai

1. Atliekant 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų sistemų patikrinimą eksploataavimo sąlygas atitinkančioje aplinkoje, turi būti įrodyta, kad minėtos sistemos atitinka šiame reglamente nustatytus sąveikos, eksploatacinius ir saugos reikalavimus.

2. 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos sistemos tikrinamos pagal tinkamą ir pripažintą bandymų tvarką.
  3. Bandymų priemonėse, kuriomis tikrinamos 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos sistemos, turi būti įdiegtos reikiamos funkcijos.
  4. Patikrinus 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas sistemas, parengiama Reglamento (EB) Nr. 552/2004 IV priedo 3 punktą atitinkanti techninė byla, kurioje turi būti šie elementai:
    - įgyvendinimo aprašymas,
    - prieš pradėdant naudoti sistemą atliktų patikrinimų ir bandymų ataskaita.
  5. Oro navigacijos paslaugų teikėjas nustato eksploatacinę aplinką atitinkančią eksploatacinio ir techninio įvertinimo aplinką ir pasirūpina, kad patikrinimą atliktų notifikuojoji įstaiga.
  6. Notifikuojoji įstaiga vadovauja patikrinimams ir visų pirma:
    - patikrina, ar bandymų plane aprašytas 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų sistemų integravimas į eksploatacinio ir techninio vertinimo aplinką,
    - patikrina, ar bandymų plane atsižvelgta į visus taikomus šiame reglamente nustatytus sąveikos, eksploatacinius ir saugos reikalavimus,
    - užtikrina, kad techniniai dokumentai ir bandymų planas būtų nuoseklūs ir kokybiškai parengti,
    - suplanuoja bandymų atlikimą, parenka darbuotojus, įrenginius ir bandymų stendo konfigūraciją,
    - atlieka bandymų plane numatytus patikrinimus ir bandymus,
    - parengia raštišką patikrinimų ir bandymų rezultatų ataskaitą.
  7. Notifikuojoji įstaiga užtikrina, kad eksploatacinio įvertinimo sąlygomis naudojamos 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos sistemos atitiktų šiame reglamente nustatytus sąveikos, eksploatacinius ir saugos reikalavimus.
  8. Sėkmingai užbaigusi patikrinimo užduotis, notifikuojoji įstaiga parengia su atliktomis užduotimis susijusį atitikties sertifikatą.
  9. Tada oro navigacijos paslaugų teikėjas parengia EB sistemos patikrinimo deklaraciją ir nacionalinei priežiūros institucijai ją pateikia kartu su technine byla, kaip reikalaujama Reglamento (EB) Nr. 552/2004 6 straipsnyje.
-

*XI PRIEDAS***14 STRAIPSNYJE NURODYTI ICAO SKIRTUMAI**

Čikagos konvencijos ICAO 15 priedo (Oro navigacijos informacijos paslaugos) 3 skyriaus 3 dalies 2 skirsnio 10 punktas (Cikliškas perteklinis patikrinimas).
